

Kas gali dalyvauti LIFE projekte?

Programoje LIFE, kaip koordinuojantysis arba asocijuotasis paramos gavėjas, gali dalyvauti bet kokia ES įsteigta vieša arba privati įstaiga. Jei jūsų įstaiga įsteigta ne ES šalyje, koordinuojančiuoju paramos gavėju galite būti tik tuo atveju, jei jūsų šalis yra sudariusi specialią sutartį su ES (žr. LIFE reglamento 5 straipsnį). Ne ES juridiniai asmenys asocijuotuoju paramos gavėju gali būti tik tuo atveju, jei koordinuojantysis paramos gavėjas yra ES ir už ES ribų vykdoma veikla, už kurią jis atsakingas, yra būtina siekiant ES aplinkos ar su klimato kaita susijusių tikslų, taip pat siekiant užtikrinti ES vykdomos veiklos veiksmingumą (žr. 6 straipsnį).

Kaip bus paskirstyti LIFE pinigai?

Iš programai LIFE skirtų 3,46 milijardo eurų 2,59 milijardo eurų skiriama Aplinkos papročgramei ir 0,86 milijardo eurų skiriama Klimato politikos papročgramei. Mažiausiai 2,8 milijardo eurų (81 % bendro biudžeto) numatyta LIFE projektams, kurie finansuojami iš veiklos dotacijų arba naujoviškų finansinių priemonių. Apie 0,7 milijardo eurų bus skiriama integruotiesiems projektams. Mažiausiai 55 % biudžeto išteklių, paskirtų projektams, kurie remiami veiklos dotacijomis pagal Aplinkos papročgramę, bus naudojami gamtos ir biologinės įvairovės apsaugos paramos projektams. Daugiausiai 0,62 milijardo eurų naudos tiesiogiai Aplinkos GD ir Klimato politikos GD politikos plėtrai ir veiklos dotacijoms.

Sumos, skirtos projektams ketverių metų laikotarpiui, numatytos 2014–2017 m. LIFE daugiametėje darbo programoje. Orientacinės sumos kiekvienai valstybei narei ir toliau bus taikomos visų tipų projektams (išskyrus integruotuosius projektus), kurie atrinkti pagal Aplinkos papročgramę iki 2017-ųjų, o vėliau atranka bus grindžiama tik nuopelnais.

Kas administruoja LIFE

Programą LIFE administruoja Europos Komisija (Aplinkos GD ir Klimato politikos GD). Didelio skaičiaus programos LIFE komponentų įgyvendinimą Komisija perdavė Mažų ir vidutinių įmonių vykdomajai agentūrai (MVĮVA). Komisijai ir MVĮVA padeda išorinės atrankos, stebėjimo ir ryšio palaikymo komandos. Europos investicijų bankas administruos dvi naujas finansines priemones (angl. NCCF ir PF4EE).

Kaip daugiau sužinoti apie LIFE?

Perskaitykite šį bukletą.

Apsilankykite LIFE svetainėje:

<http://ec.europa.eu/life>.

Susipažinkite su visais LIFE projektais:

<http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm>

Susipažinkite su LIFE pagal šalį:

<http://ec.europa.eu/environment/life/countries/index.htm>

Perskaitykite LIFE reglamentą:

<http://ec.europa.eu/environment/life/about/index.htm#life2014>

Perskaitykite LIFE daugiametę darbo programą:

<http://ec.europa.eu/environment/life/about/index.htm#mawp>

Susisiekite su nacionaliniu kontaktiniu asmeniu:

<http://ec.europa.eu/environment/life/contact/nationalcontact/index.htm>

Susisiekite su MVĮVA (angl. EASME):

easme-life@ec.europa.eu

Susisiekite su Europos Komisija:

env-life@ec.europa.eu; clima-life@ec.europa.eu

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2014

ISBN 978-92-79-40813-7

doi:10.2779/39276

© Europos Sąjunga, 2014

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį

KH-02-14-418-LT-C

Programa

LIFE

Programa LIFE – tai ES aplinkos ir klimato politikos finansavimo priemonė, kurią naudojant 2014–2020 m. bus skirta 3,46 milijardo eurų.

ec.europa.eu/life

Aplinka

Nauja programa LIFE

Dabar, kai praėjo daugiau kaip 22 metai, buvo skirta 3,4 milijardo eurų ir vykdyta 4 170 LIFE projektų, naudojant ES aplinkos finansinę priemonę ir toliau bendrai finansuojami gamtos apsaugos, aplinkos ir klimato politikos projektai.

Didesnė programa

LIFE biudžetas 2014–2020 m. laikotarpiui yra kaip niekada anksčiau didelis – jį sudaro 3,46 milijardo eurų.

Programos plėtra

Be tradicinių LIFE projektų, dabar rengiami keturių naujų tipų projektai (integruotieji, techninės pagalbos, pajėgumų didinimo ir parengiamieji) ir dvi finansinės priemonės (Gamtos turtų finansavimo priemonė ir Energijos vartojimo efektyvumo privataus finansavimo priemonė).

Dalyvaukite – pateikite LIFE pasiūlymą!

Kasmet kviečiama teikti projektų pasiūlymus:

<http://ec.europa.eu/environment/life/funding/life.htm>

Dvi LIFE paprogramės: Aplinkos ir klimato politikos

Aplinkos paprogramėje yra trys prioritetinės sritys:

Pagal prioritetinę sritį „**Aplinka ir išteklių naudojimo efektyvumas**“ bus kuriami, bandomi ir demonstruojami metodai, geriausios praktikos pavyzdžiai, sprendimai ir integruotieji principai, skirti aplinkos problemoms spręsti, taip pat susijusiai žinių bazei tobulinti.

Pagal prioritetinę sritį „**Gamta ir biologinė įvairovė**“ bus kuriami, bandomi ir demonstruojami metodai, geriausios praktikos pavyzdžiai, sprendimai ir integruotieji principai, skirti gamtos ir biologinės įvairovės politikai bei teisės aktams plėtoti bei įgyvendinti, taip pat susijusiai žinių bazei tobulinti.

Pagal prioritetinę sritį „**Aplinkos valdymas ir informavimas**“ bus skatinamas geresnis informuotumas aplinkos klausimais, remiamas su aplinka susijusios informacijos pateikimas, valdymas ir sklaida bei skatinamas geresnis aplinkos valdymas labiau įtraukiant suinteresuotuosius subjektus.

Klimato politikos paprogramėje yra trys prioritetinės sritys:

Pagal prioritetinę sritį „**Klimato kaitos švelninimas**“ bus prisidedama prie šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos mažinimo, įgyvendinant ir plėtojant susijusią politiką ir teisės aktus, tobulinant žinių bazę, kuriant integruotuosius principus ir kuriant bei demonstruojant pažangias technologijas, sistemas, būdus ir priemones.

Pagal prioritetinę sritį „**Prisitaikymas prie klimato kaitos**“ bus prisidedama prie pastangų didinti atsparumą klimato kaitai, įgyvendinant ir plėtojant susijusią politiką ir teisės aktus, tobulinant žinių bazę, kuriant integruotuosius principus ir kuriant bei demonstruojant pažangias technologijas, sistemas, būdus ir priemones.

Pagal prioritetinę sritį „**Klimato valdymas ir informavimas**“ bus skatinamas geresnis informuotumas klimato klausimais, remiamas su klimatu susijusios informacijos pateikimas, valdymas ir sklaida bei skatinama geresnė atitiktis klimato srities teisės aktams ir geresnis klimato valdymas labiau įtraukiant suinteresuotuosius subjektus.

Platesnė LIFE projektų aprėptis

Programos LIFE visuotinai pripažinta sėkmė pagrįsta „tradiciniais“ LIFE gamtos, biologinės įvairovės, aplinkos ir informavimo projektais. Šie geriausios praktikos, parodomieji, bandomieji ir informuotumo didinimo projektai bus tęsiami, bet kartu bus vykdoma visiškai nauja klimato politikos paprogramė, keturių naujų tipų projektai (integruotieji, techninės pagalbos, pajėgumų didinimo ir parengiamieji) ir dvi finansinės priemonės (gamtos turtų finansavimo priemonė ir energijos vartojimo efektyvumo privataus finansavimo priemonė).

Geriausios praktikos projektai – tai projektai, kuriuos vykdant taikoma tinkama, ekonomiškai efektyvi pažangiausia technika, metodai ir principai, atsižvelgiant į konkrečias projekto aplinkybes.

Parodomieji projektai – tai projektai, kuriuos vykdant įgyvendinami, bandomi, vertinami ir skleidžiami nauji arba vykdant konkrečių projektą (pvz., geografinėmis, ekologinėmis ar socialinėmis arba ekonominėmis) nežinomi veiksmai, metodika ar principai, kurie galėtų būti taikomi kitais atvejais panašiomis aplinkybėmis.

Bandomieji projektai – tai projektai, kuriuos vykdant taikoma dar netaikyta arba neišbandyta technika ar metodas ir kuriuos vykdant gali būti užtikrinta nauda aplinkos ar klimato srityje, palyginti su esama geriausia patirtimi, ir kuriuos vėliau galima taikyti platesniu mastu esant panašioms aplinkybėms.

Informavimo, informuotumo didinimo ir sklaidos projektai – tai projektai, kuriais siekiama palaikyti ryšius, skleisti informaciją ir didinti informuotumą aplinkos ir klimato politikos srityse.

Šių pirmų keturių tipų projektų maksimali bendro finansavimo norma (**MBFN**) yra 60 % 2014–2017 m. laikotarpiui ir 55 % 2018–2020 m. laikotarpiui. Tačiau LIFE gamtos ir biologinės įvairovės projektų MBFN yra 60 % visam 2014–2020 m. laikotarpiui ir iki 75 %, jei jie taikomi prioritetinėms rūšims ar buveinėms.

Integruotieji projektai – tai projektai, kuriuos vykdant didelėje teritorijoje (regioniniu, keleto regionų, nacionaliniu arba tarptautiniu mastu) įgyvendinamos aplinkos arba klimato strategijos ar veiksmų planai, kurių reikalaujama pagal konkrečius Sąjungos aplinkos ar klimato srities teisės aktus, visų pirma gamtos, vandens, atliekų, oro ir klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jo srityse. Jais užtikrinamas suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas ir skatinamas mažiausiai vieno kito atitinkamo Sąjungos, nacionalinio ar privataus finansavimo šaltinio koordinavimas arba mobilizavimas. MBFN = 60 %.

Techninės pagalbos projektai – tai projektai, kuriais suteikiamos veiklos dotacijos, siekiant padėti pareiškėjams parengti integruotuosius projektus. MBFN = 60 %.

Pajėgumų didinimo projektai – tai projektai, kuriais suteikiamos veiklos dotacijos, kad valstybės narės galėtų veiksmingiau dalyvauti programoje LIFE. MBFN = 100 %.

Parengiamieji projektai – tai projektai, kuriuos vykdant remiami specialūs Sąjungos aplinkos ar klimato politikos ar teisės aktų įgyvendinimo ir plėtos poreikiai. MBFN = 60 %.

Iš **veiklos dotacijų** padengiamos ne pelno organizacijų, veikiančių aplinkos arba klimato politikos srityse ES lygmeniu, veiklos ir administracinės išlaidos. MBFN = 70 %.

Gamtos turtų finansavimo priemonė (angl. NCFF) – tai nauja finansavimo priemonė, kurią naudojant finansavimo galimybių bus suteikiama paskolų arba nuosavo kapitalo investicijų forma pelną nešantiems arba ekonomiškiesiems bandomiesiems projektams, kuriais skatinama gamtos turų apsauga, įskaitant prisitaikymo prie klimato kaitos projektus.

Energijos vartojimo efektyvumo privataus finansavimo priemonė (angl. PF4EE) – tai nauja finansavimo priemonė, kurią naudojant bus teikiamos paskolos investuoti į energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus, kuriems prioritetą teikiamas pagal nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus.

